

FG 8. třída 1.6. , 2.6.

Pěkný den vám přeji a posílám zápis. Můžeš jej opsat nebo vytisknout a nalepit.

Finanční trh

Finanční trh je trh, kde se obchoduje zejména s penězi, cennými papíry a finančními produkty.

Finanční produkty jsou „výrobky“, které jsou nabízeny na finančním trhu (běžný účet, spořicí účet, stavební spoření, hypotéka).

Finanční produkty využíváme z těchto důvodů:

snadnější správa peněz, navýšení peněz a vytvoření zisku, půjčka peněz v případě potřeby, zmírnění následků náhlé nepříjemné události (pojištění).

Výnos u produktů k ukládání peněz

Nejvýhodnější je situace, kdy máme **nadbytek financí**. **Přebytek můžeme držet doma** ve formě hotových peněz nebo **můžeme využít některého finančního produktu**.

Při výběru finančního produktu k ukládání peněz bychom si měli ujasnit: kolik peněz chceme vkládat, jak velkou částku chceme získat zpět, na jak dlouho chceme peníze vkládat, jaké je riziko ztráty vložených peněz.

Peníze, které ukládáme na účet, jsou naším vkladem (na účet je ukládáme proto, aby se jejich hodnota navýšila a abychom jich při výběru dostali zpět více).

VÝNOS = rozdíl mezi vkládanou a vybíranou částkou.

Příklad:

Máš 5 000 Kč, které momentálně nepotřebuješ. Máš následující možnosti, jak s nimi naložit.

- **Peníze zůstávají doma** (na počátku máš 5 000 Kč, za půl roku máš stále 5 000 Kč).
Výnos: $5\,000\text{ Kč} - 5\,000\text{ Kč} = 0\text{ Kč}$
- **Vklad – peníze vloženy na účet** (na počátku máš 5 000 Kč, zajdeš s nimi do banky a vložíš je na účet, za půl roku máš na tomto účtu 5 050 Kč).
Výnos: $5\,050 - 5\,000 = 50\text{ Kč}$
- **Investice – peníze jsou vloženy do majetku** (na počátku máš 5 000 Kč, koupíš si za ně na sběratelské burze poštovní známky, za půl roku je prodáš za 5 300 Kč).
Výnos: $5\,300 - 5\,000 = 300\text{ Kč}$
- **Investice – peníze jsou vloženy do majetku** (na počátku máš 5 000 Kč, koupíš si za ně mobilní telefon, za půl roku ho prodáš za 3 500 Kč).
Výnos: $3\,500 - 5\,000 = -1\,500\text{ Kč}$

V prvním případě byl výnos nulový, v dalších dvou případech byl výnos kladný a tvořil zisk. V posledním případě byl výnos záporný a tvořil ztrátu.

Výši výnosu ovlivňují zejména: úrok, poplatky.

ÚROK – vložíme - li do banky peníze (půjčíme jí je), banka nám vrátí větší částku, než jsme jí půjčili. **Peníze vrácené navíc jsou úrok. Úrok je tedy peněžitá odměna za půjčení peněz.** Velikost úroku je závislá na **úrokové míře** (ta je vyjádřena v procentech). Udává, o kolik procent se navýší uložená částka. Úrokovou míru stanovuje banka.

Příklad:

Jaká bude **úroková míra** v následujících případech?

Adam uložil na účet 6 000 Kč. Při výběru dostal zpět celkem 6 600 Kč.

Úrok: $6\,600 - 6\,000 = 600$ Kč

Úroková míra: $\text{úrok } 600 \text{ Kč} / \text{vklad } 6\,000 \text{ Kč} = 0,1$ (10%)

Úroková míra je 10 %.

Adéla uložila na účet 8 000 Kč. Při výběru dostala zpět 8 400 Kč.

Úrok: $8\,400 - 8\,000 = 400$ Kč

Úroková míra: $\text{úrok } 400 \text{ Kč} / \text{vklad } 8\,000 \text{ Kč} = 0,05$ (5%)

Úroková míra je 5 %.

Porovnání úrokových měr: Adam dosáhl 10 %, Adéla 5 %. Peníze uložil výhodněji Adam.

Úroky se počítají na různá časová období. Nejčastěji se setkáváme s úrokovacím obdobím jeden rok. Úroková míra na jeden rok se nazývá **roční úroková míra**, označuje se zkratkou **p.a.** (zkratka latinského „per annum“ – za rok).

Příklad:

Jaká částka bude celkem vyplacena a jaká bude **roční úroková míra** v následujících případech?

Jitka uložila 10 000 Kč na 3 měsíce na účet s úrokovou mírou 0,6 %.

Úrok z vkladu: $0,6\% \text{ z } 10\,000 \text{ Kč} = 60$ Kč

Za 3 měsíce dostala: vklad 10 000 + úrok 60 Kč = **10 060 Kč**
Úroková míra za 3 měsíce: 0,6 %
Úroková míra za 1 měsíc: 0,6 % /3 měsíce = 0,2 %
Úroková míra za 12 měsíců: 0,2% x 12 měsíců = 2,4 %

Roční úroková míra je 2,4 %.

Roman uložil 10 000 Kč na 2 roky na účet s úrokovou mírou 3 %.

Úrok z vkladu: 3 % z 10 000 = 300 Kč
Za 2 roky dostal: vklad 10 000 Kč + úrok 300 Kč = **10 300 Kč**
Úroková míra za 2 roky: 3 %
Úroková míra za 1 rok: 3 % /2 roky = 1,5 %

Roční úroková míra je 1,5 %.

Jitka dosáhla 2,4 %, Roman 1,5 %. Peníze uložila výhodněji Jitka.

Vypočítej:

Jaký bude **úrok** a **jaká částka bude celkem vyplacena** při výběru v následujících případech?

1. Jiří chce uložit 3 000 Kč na půl roku. V sazebníku našel pro svůj vklad roční úrokovou míru 2 %.
2. Veronika chce uložit 3 000 Kč na dva roky. V sazebníku našla pro vklad roční úrokovou míru 3 %.

Shrnutí pojmů:

Vklad: peníze ukládané na účet

Úrok: odměna za půjčení peněz

Úroková míra: navýšení uložené částky vyjádřené v procentech

Poplatek: platba za poskytovanou službu

Výnos: rozdíl mezi vkládanou a vybíranou částkou

Částka na účtu: vklad – poplatky + úrok